

Húsz évvel ezelőtt, 1999. szeptemberében halt meg a Bokor Község egyik kiemelkedő egyénisége, **Barcza Barna**. Ezzel a valószínűleg 1973-ban keletkezett, lenyűgöző írásával emlékezünk rá.

Az emberhalász imája

Az emberhalász születése

„A Te szavadra azonban kivetem a hálót” (Lk 5,5).

Hálátlan mesterség, Uram, az emberhalászat. Hisz Te is tudod, átestél minden kínján. Könnyebb a vasat esztergálni vagy a volánt tekerni, csak egy-két fogást kell tudni, és meggy minden, mint a karikacsapás. Nem is szólva a trógerolásról. És ezt még az emberek is munkának tartják. Nem úgy, mint az emberhalászat.

Mennyivel könnyebb volna „kiállni” ebből a munkából, amint egyszer Te is tetted, amikor csalódottan és fásultan Szíriába dezertáltál inkognitóban (Mk 7,24). De mit tegyék, Uram, a lelkem mélyén most is erősen hangzó, hívó és küldő szavaddal: Emberek halászává teszlek!

Ma is úgy van, mint a Te korodban. Csak arra figyelnek fel, ami őket érdekli, ami nekik előnyösnek látszik. És az emberhalász kezd megalkudni... Programját, a Te tanítást, önkéntelenül és tudattalanul is kezdi igazítani a tömeg ízléséhez, vágyához. Így született meg lassan egy „szalonképes kereszténység”, amelyből „okosan” kiszuperáltuk a nehezebb és kényesebb pontokat. A Te tanításod kicsiség-szegénység-védtelesség programját mesterei mellébeszélésekkel nagyság-gazdagság-önvédelem programmá dagasztottuk. Határokat nem ismerő „adástörvényed” helyett a „vevéstörvényt” igyekeztünk jogi szankciókkal körülbástyázni. Bocsáss meg, Uram, de sodort a vágy, hogy ízlésesen csomagoljuk keserű piruláidat, mert emberi tapasztalataink egyre azt mutatta, hogy még így sem kell senkinek. Hogyne csomagolnánk, amikor olyan versenytársunk van az emberek tudatáért folyó versenyben, mint a film, a rádió, a televízió, a sajtó, szóval a tömeghírközlő eszközök, minden csábító kellékkel. Emberfeletti erőfeszítéseket tettünk, hogy Igéd vonzó legyen: mondtunk miséket, példákat, mint Te is tetted, gyermekeinket szórakoztatva tanítottuk, mégis, túlnyomó többségükben ők

is elhagytak, legkésőbb 14 éves koruk után. Amikor túlvilágot áruló kegyzsereink már olyan keveseknek kellenek – hisz még csak nem is vágyódnak azon túlvilág után, amelynek létében alig hisznek, de a földön jól érzik magukat –, akkor jön Teilhard de Chardin – akit más vonatkozásban roppant tisztelek –, és zseniális koncepciójával megszenteli az evvilág építését, vagyis a földi ország építését úgy tünteti fel, mintha az egyúttal a Te országod építése is lenne. Pedig Te, Uram, sosem hagytál bennünket kétségben afelől, mit értesz a „kozmosz”, a „világ” szón, és a Te országod építését a világgal kibékíthetetlen, más sikon mutattad meg.

Ugye megérted, Uram, milyen kínban vagyunk? Mivel a Te tanításod nem kell az embereknek, azért másodállást vállalunk, és pápai enciklikákban vagy zsinati határozatokban is hirdetünk evvilági békét, keresztény szociális társadalmi rendszert, kelletjük magunkat mint a kultúra, a művészet, a tudomány mecénásait. Mindennel foglalkozunk, még politikával is, csak – ne haragudj – a Te tanítással nem merünk embereket halászni.

Most szemrehányóan nézel rám, Uram? Vajon azért, mert ki merem mondani azt, ami annyira nyomja a szívemet, vagy azért, mert igazat adsz szavaimnak, és Te is helyteleníted, amit eddig tettünk? Te is azt mondd, hogy szezonvégi kiárulást csinálunk, örülünk, ha valakinek el tudjuk adni az árunkat? Hogy olcsón adunk bővli árut, ami már senkinek sem kell? Hogy örülünk, ha egy teljesen hitetlen életű házaspár még elhozza gyermekét megkeresztelni?

Engedd meg, uram, hogy segítségünkre felhozzam a Te helyzetedet. Ugye, amikor kb. 30 éves korodban elindultál, hogy nyáját toborozz a választott népből, már kialakult Benned a kész program, a kész terv? Amit egy örökkévalóságon át tapasztaltál a Szentháromság belső életében, arra az életre akartál megtanítani, az odavezető útra ráállítani.

A nyáj gyűjtéséhez, amelynek pásztora akartál lenni, két alapvető dologra lett volna szükség: először az, hogy az emberek tudatát átalakítsd a Te tanításod szerint, másodszor az, hogy egy nagy *metanoiával* ezeknek az átalakított tudatú embereknek az életét is ráállítsd az Ország útjára. Te, Uram, 30 éves korodra már elég tapasztalatot, elég ember- és világismeretet szereztél arról, hogy a Te „adástörvényes”, „kicsiség-szegénység-védtelesség” programú tanításod nem kell majd az embereknek. Ezért kellett a „Terv” megvalósítása előtt a „kivitelezés” módját 40 napos magányodban átbeszélned az Atyával. És mivel ismerted az embereket, tudtad, hogy majd mást várnak Tőled, ezért kellett a három kísértést legyőznöd Önmagadban. Ez a kísértés abban állt, hogy ha nem lehetséges a Te isteni tanításod, azaz a Terv szerinti nyájgyűjtés a választott népből, akkor gyűjts úgy, ahogy az embereket egyáltalán gyűjteni lehet: vagyonnal (kenyér), nagysággalcsodával (leugrás a templompárkányról), hatalommal (földi birodalmak).

A Te erkölcsi nagyságod abban áll, hogy legyőzted a kísértést, és nem mentél bele ezekbe a kézenfekvő megalkuvásokba, amelyekbe mint csapdádba mi belemertünk. Inkább vállaltad a kudarcot, a bukást, de a Tervedet föl nem adtad. Te sosem akartál a magad módján embereket halászni, mindig az Atya szavára vetted ki a hálót. Akkor is, ha ez kilátástalan volt. Akkor is, ha csőd csődre halmozódott.

Te is nagyon megszenvedted az emberhalászat, Uram, ez szent igaz! De sokszor kellett még visszamenekülnöd a magányba, hogy a kiábrándító valóságot, az emberek értetlenségét megbeszélj az Atyával, hogy újra és újra egyeztesd tervedet, hogy mindig csak az Ő szavára vess hálót! De sokat vergődöttél Te is, Uram, emiatt! Hisz azt olvassuk Lk 4,13-ban, hogy csak „egy időre” hagyott el a kísértő. Tehát még gyakran visszatért. Újra

és újra érzékletesen eléd idézte, hogy az emberhalászatban csak akkor lenne reményed sikerre, ha ki-elégítenéd a tömegigényeket. Isteni tudásoddal azonban tudtad, hogy ez a remény csak remény marad, ebből valóság nem lehet. Azt is tudtad, hogy az ember utad a Golgotán fog végződni, mert evilágban a „kicsiség-szegénység-védtelesség” kihívja a „nagyság-gazdagság-hatalom” erőalkalmazását, a Mindent-odaadást bekebelezi a Mindent-elvevés. Ez pedig egyet jelent a fizikai megsemmisüléssel. Vállaltad.

Amikor nyögök, és magamban vergődöm az emberhalászás kínja miatt, fellapozom az evangéliumokban az első galileai esztendő működésének lapjait, hogy vigaszt találjak, hogy lássam: Neked is ez volt a sorsod. Nálad is azt látom, Uram, hogy a tervek sohasem kivitelezhetőek úgy, ahogy meg vannak tervezve. A tervvel találkozik a valóság; találkozunk vele az emberek, akikben a tervet végre kell hajtani, s ha a terv a szabadságra épül, akkor messzemenő módosulásokat kell szenvednie.

Kezded a tanítást Kafarnaumban. Még alig tudsz tudatátalakítást végezni, máris kibicsaklik a terv (Mk 1,21-39; Lk 4,31-44). Közbeszól egy idegbeteg, akit kénytelen vagy terven felüli csodával elhallgattatni, mert fölfedi kilétedet, és akkor a tömeg vágya ferde irányba terelődne. Politikai Messiásként kezelne, de akkor nem állna szóba tanításoddal. És amíg az egyik csapdát kivéded azzal, hogy a gyógyítással elhallgattatod a megszállottat, addig beleesel, Uram, a másik csapdába, mert most az emberek a csoda miatt keresnek téged. Szerfölködnek Érted, a csodatevőért, a javasemberért, nyakrafőre hozzák betegeiket, s mivel a szeretet adástörvényét – amelyet Szentháromságos életedből hoztál magaddal – nem tudod megtagadni, ezért gyógyítasz, teszed a csodákat, amelyek nem szerepeltek eredeti tervedben, s így egyre helytelenebb irányba terelődik a nyájgyűjtés. Uram, már Te sem az Atyától kapott tanítással hódítottad a tömeget, hanem azzal, amit a nép várt. Csodákkal, gyógyításokkal, földi kenyérrel. – Ugye, hogy megkínlódtad? Ugye, hogy megszenvedted? Mert észrevetted a végzetes elcsúszást. Az emberhalászás nagy kísértését: emberfeletti erőfeszítésbe kerül az embereket úgy nyájba gyűjteni, hogy ne az ő vágyaik szerint, hanem az Atya terve szerint dolgozz.

Végül már el kell menekülnöd előlük, bújva, napfelkelte előtt: „Kora reggel pedig, még szürkületkor felkelve, kiment, és elvonult egy pusztára helyre, és ott imádkozott” (Mk 1,35). Megint rohantál belső vergődésedet megbeszélni az Atyával. Mert embereket halásznai nem lehet szörnyű kínok és vergődések nélkül. A kísértő újra megjelenik, és most már személyes tapasztalatod is segítette a kísértést. Ki kellett törnöd ebből a fojtogató körből, amely végzetesen helytelen irányba sodorta művedet: „Menjünk máshová, a szomszédos helységekre, hogy ott is prédikáljunk” (Mk 1,38). Ott is ugyanúgy jártál. Már nagyon népszerű voltál mindenfelé, csak éppen a tanításod nem kellett. Udvariasan, sőt lelkesen meghallgattak, a csodákért és dédelgetett reményeikért mindent elviseltek, de szavaidat mindig a maguk észjárása szerint magyarázták, és pont az ellenkezőjét értették annak, amit Te mondtál. Világosan mondtad most is, később is, hogy a sátáni erőszak-alkalmazásának nincs helye Országodban, mégis a felszabadító vezért látták Benned.

És amikor láttad, hogy a tömegpasztoráció csődöt mondott, külföldre menekültél (Mk 7,24), hogy újabb 40 napos átértékelést tarts. Talán lemondtál az Atya-adta terv megvalósításáról, talán engedményt tettél a tömeg igénye szerinti emberhalászás javára? Egyáltalán nem. Ezért tudlak csodálni, Uram! Levontál következtetéseket, kiemlékedted, hogy a terv eddigi csődbe jutása után hogyan kell azt módosítanod. Az emberekkel kapcsolatban ezután sem kergettél illúziókat. Tudtad, hogy „jobban szerették az emberektől nyert megbecsülést, mint az Istentől nyert dicsőséget” (Jn 12,43).

A szíriai lelkigyakorlat után a tömeges emberhalászást (amely nem gyűjtött tagokat az isteni Igének) mintegy feladva, áttérsz az „elit”-képzésre, a Tizenkettő alapos átgyúrására: „És nem akarta, hogy valaki megtudja, mert tanítványait oktatta” (Mk 9,30). A tömegpasztoráció csődjének ellenhatásaként szinte passzivitásba vonulsz (majdnem csak a Tizenkettővel foglalkozol), s ez a passzivitás még a faludbélieknek is feltűnik (Jn 7,3-4).

Ettől kezdve mind világosabb a vonalvezetésed. A tervet hirdetni kell, de a tömeg menthetetlenül mindig félreérti, illetve saját igényeit olvassa ki a szavaidból, avagy nyíltan szembeszáll Veled, esetleg

örültnek gondol, mint a jeruzsálemiek. Munkád nagy része 12 apostolodé, akik szintén „keményszívűek”, de Te rettentő energiákat pazarolsz erre a 12 emberre. Programodra mindenki azt mondja, hogy nem járható út. Te egymagad bebizonyítod, hogy járható, de csak a halál vállalása árán. A „kicsiség-szegénység-védtelesség” programja csak úgy valósítható meg, ha vállaljuk, hogy a „nagyság-gazdagság-hatalom” ereje eltörpön. Ez az evilágbeli fizikai megsemmisítés véglegesíti a belenövést a Te Országodba. Így, és csak így lehet belenőni. A Tizenkettő „keményszívűsége” is megtörik, amikor tapasztalják feltámadásodat, és a Szentlélek megnyitja leragadt szemüket.

Ez a tizenkettő alaposan megtalpalt ember Szentlelked erejével megmozgatta a világot. És nem „szalonkereszténységet” hoztak létre! Az első századok kereszténysége – míg csak a hatalom evilágisága be nem vonult az Egyházba – nagyon komolyan vette „kicsiség-szegénység-védtelesség” programodat csakúgy, mint az adástörvényedet. „A hívók sokaságának pedig szíve-lelke egy volt, és senki semmi vagyonát nem mondta magáénak, hanem mindenük közös volt” (ApCsel 4,32). Nem kellett enciklikákat kiadni a szociális keresztény társadalom szükségességéről, „mert szükkölködő sem volt közöttük senki” (ApCsel 4,34). Nem kellett államosítással, vagyis „vevéstörvényvel” megoldani a társadalmi vagyoneosztási problémákat, mert az első keresztények ezt megoldották a Te „adástörvényeddel”. Origenész írsaiban még képtelen ellentmondás a „keresztény katona”, ez a „contradictio in terminis”. Igen, mert komolyan vették az erőszakról lemondató parancsodat.

Hogy később mindezt megtorpedóztuk, hogy erőszakkal, vagyonnal, hatalommal építettünk „evilági kereszténységet”, hogy az ily módon megszerzett evilági pozíciókat védjük fegyverrel, politikával, ez bizony 1600 esztendő kisiklást jelentett az Egyház történetében, de kisiklást jelentett emberhalászásunkban is. Nem csoda, hogy a közép-korban tüzzel-vassal terjesztett kereszténység – amely Országod nagy ellenségétől, a Sátántól kölcsönözte módszereit –, majd a későbbi, majdnem mindig evilági okosság szerint programozott, evilági emberhalászó módszerek által toborozott „keresztény” közösség csak külsőséges, látszatkereszténységet

eredményezett. A viharok idején láttuk meg igazán, hogy ezekkel a keresztényekkel semmit sem lehet kezdeni. Tömegpasztorációnk csődöt mondott, mert sohasem a Te szavadra, hanem mindig a saját hasunkra ütve vetettük ki a hálót, és szemünk möhön tapadt – nem a halakra, hanem a halak pikkelyére.

Uram, szenvedem az emberhalászás nehézségeit. Nagy erőt ad a felismerés: Te is megszenvedted. És most már örömmel hallok, hogy annyi útvészítő és vargabetű után egyenesen rám kiáltasz: „Ha valaki nekem szolgál, engem kövessen” (Jn 12,26) – „az én szavamra, tehát az én elgondolásom szerint vesse ki a hálót!”

Jézus szavára kivetni a hálót

Megpróbálom a magam számára összegezni, mit jelent a Te szavadra kivetni a hálót. Tudnom kell, hogy mit akartál – tudnom kell, hogy mit akarok.

Az első lépés tehát tudatom átalakítása a Te elved szerint, hamisítatlanul (nem úgy, ahogy eltévelyedéseinkben képzeljük, hanem ahogyan Te akarod), majd az ezt követő teljes *metanoia*, életem átállítása a Te vonaladra, Utadra. Merni akarok a mai ember gondolatvilágával Rád kérdezni, és figyelem a kinyilatkoztatásból származó mondanivalódat, mit mond az a mai ember számára.

Ha ma, ebben az országban is lenne 12 olyan ember, aki tudja, mit akar, és azt akarja, amit Te, az egy-két generáció múlva kereszténnyé tudná tenni az országot. Tespedtségemből kilépve tehát „nem középiskolás fokon” kell szóba állnom Igéddel.

Elítnevelés

Hirdetem mindenütt az evangéliumot, de nagyobb hangsúlyt adok a kevesek alapos „átgyúrásának” (elit = tanítvánnyá tett). Tanítványokat gyűjtök és nevelek. A tudatátalakításhoz ugyanis nem elég a hallás, amint az ma a templomi prédikációban történik, ahhoz párbeszéd kell (amint a II. Vatikáni zsinat irányelvei is mondják). Csak személytől személyig tudom eljuttatni az Igét, de a szabad személyt csak ellenvetések útján lehet meggyőzni, és tanítvánnyá tenni.

Férfitasztoráció

A gyermekek és nők pasztorációja mellett kapjon fő hangsúlyt a férfiak halászása, mert nem a gyermek hozza az apját (amint sokan még most is hisszük), hanem a Krisztusnak elkötelezett apa hozza magával egész családját (Jézus 12 fiatalembert, fiatal családapát választott tanítványul, akik olyan fiatalok voltak, hogy „fiacskáimnak” nevezi őket, 20 évesnél aligha lehetek idősebbek.)

Nem teszek engedményt az emberről gyengeségnek, lustaságnak, hanem akire kivettem a hálót, azzal szemben követelményt támasztok. Aki nem hajlandó a Krisztussal folytatandó párbeszédre időt szakítani, arra én sem pazarolom az időmet. Mindenkinek arra van ideje, amit fontosnak tart. (Mennyi időt fordítanak ma szakmai képzésre a legegyszerűbb pályán is, csak a kereszténységet képzeljük csecsemő tudással megúszhatónak.) Ha nem fordít időt Krisztus megismerésére, akkor nem tartja Őt fontosnak, tehát sosem lesz igazi tanítvánnyá. Már eleve tisztában

kell lennem azzal, hogy kevés ilyen áldozatos ember van, de csak ez a jó tanítványanyag.

Új gyermekpasztoráció

Közben a gyermekek hitoktatását is új alapokra kell fektetni. Nem öszövétségi erkölcsöt tanítunk önvédelemmel és vagyonvédelemmel, hanem a verekedés lehetetlenségétől és a visszaütés meg nem engedésétől kezdve az adás-törvény teljesítéséig, komoly krisztusi követelményeket támasztunk. 14 éves kora után azért hagy el minket a legtöbb fiatal, mert nem lát semmi fantáziát egy Jézuskával édeskedő túlvilágban (sem egy gyerekekre és asszonyokra épített vallásosságban), és megy azokhoz, akik komolyabb dolgokról, felnőtthöz illő módon beszélnek vele.

Tervegyeztetés

Újra és újra az elmélkedés bizalmas kettesében győzöm le a tömegigény támasztotta kísértéseket, és beszélem meg Veled, Uram, a Terv megalkuvás nélküli megvalósításának lehetőségeit. Ahogy a Te imáid nagy részének is ez volt a tartalma. Azt akarom, hogy Országod terjesztésének módja miatt legyenek leginkább gondban. Ha nem reflektálunk saját cselekedeteinkre, hobbykkal rendelkező szármalmas figurákká válunk, akik emberhalászásra teljesen alkalmatlanok. Hol maradunk mi egy vezető politikus, vagy akár csak egy kivitelező mérnök problémákat megoldani akaró feszüléseitől, vergődéseitől?

Halászerület

A tengerbe vetett háló hasonlata mutatja be, hogy a világból kell halásznom az embereket. Nem akarok tehát beleesni az exkluzivitás kísértésébe: hogy csak a mieink között próbálkozzam. Isten Országá számára sokszor jobb nyersanyagot találni a kívülállók vagy az ellentábor tagjai között, mint saját, rossz irányba rögzült, tehát ebből nehezen kimozdítható hiveink között. Az angol Robinson püspök mondja, hogy lassan már csak az ateisták között lesznek olyanok, akiknek eredményesen hirdethetjük az Isten Országát.

Uram, sokat tévedtem, kínlódtam, botladoztam az emberhalászásban. Tudom, ezután is sokat fogok még vergődni is, botladozni is. Egyet azonban már biztosan tudok: szándékvilágommal már úgy álltam be, hogy *csak a Te szavadra* vetem ki a hálót.